

Oponentský posudek k bakalářské práci Martina Štávy

Za Martinem Štávou jsem se stavoval několikrát za sebou. Mluvili jsme o tom, kam se ubírá a vzájemně si sdělovali pochybnosti. Pochopitelně došlo na dobře míněné rady, na rozhovor ve třech (se Samuelem Paučem) a nakonec i na inscenovanou konzultaci před celým ateliérem. Přetrvávající dojem, že Martin bezradně přešlapuje na místě, ve mně vyvolával potřebu skloubit odlišné zkušenosti a schopnosti a pokoušet se rozmotat gordický uzel, protože ho člověk nechce jen tak arogantně přetnout.

Co po tomhle mohu říkat jako oponent? Zkraje bych mohl Martina pochválit. Pustil se do práce, u níž neviděl na konec. Chtěl projít procesem malby ve víře, že v interakci s ní vyrostou pod jeho rukama nebanální gestické abstrakce. Podstoupil riziko, že se experiment nezdaří. Možná šel i proti vlastnímu talentu a proti nabízející se samozřejmosti, s níž lze celý život malovat stejný obraz. Pochválit bych ho chtěl i za to, že neskrýval obdiv k talentu Samuela Pauča a že některé principy z jeho obrazů chtěl použít, ozkoušet na sobě a transformovat ve vlastní, kdy namísto Paučova šibalství přijde na řadu Štávova poctivost.

Obdivuhodná byla i Martinova pracovní disciplína. Je to moje spekulace, ale myslím, že možná právě touha něčeho dosáhnout způsobila křeč, která se pak šířila celým jeho kreativním organismem. Proto jsem mu na závěr radil, ať pro obhajobu sice vybere ty nevydařenější obrazy, v němž se složitá sestava tahů slévá do komplexní, vzájemně provázané struktury, ale ať do své prezentace zahrne před komisí i obrazy slabší a nevyřešené, neboť tím otevře problém v celé jeho šíři. V tuto chvíli nevím, jak se rozhodne, ale držím mu pěsti, aby našel odvahu k riskantnímu řešení. Mám k tomu jeden důvod. Věřím, že Bezradnost musí existovat v záplavě prostředí silných gest a okázalé přesvědčivosti jako ostrov lidské křehkosti a hledání. Picasso prý řekl, že nehledá, ale nalézá. Je nás ale mnohem víc, kteří hledáme a nenalzáme. Bakalářskou práci Martina Štávy hodnotím stupněm D, ale zároveň bych mu rád řekl, že tímto musel projít, aby třeba mohl pootočit kurz a zjistit, že Bezradnost sama je možným obzorem, který umělec může zkoumat. Neuspokojivý výsledek jedné fáze práce se může stát katalyzátorem fáze další, která se zavrtává o patro hlouběji než první. Přeji Martinovi, aby se v magisterském studiu, ke kterému bude nejspíš doporučen, našel odpověď na otázku, která se prací na tomto souboru formuluje jako její vedlejší produkt.

Jiří Ptáček

